

Täysistunto

Tiistai 8.3.2022 klo 14.05—19.07

4. Hallituksen esitys eduskunnalle vuoden 2022 lisätalousarvioesityksen (HE 2/2022 vp) täydentämisestä

Hallituksen esitys HE 26/2022 vp

Lähetekeskustelu

Puhemies Matti Vanhanen: Lähetekeskustelua varten esitellään päiväjärjestyksen 4. asia. Puhemiesneuvosto ehdottaa, että asia lähetetään valtiovarainvaliokuntaan.

Lähetekeskusteluun varataan enintään tunti. Asian käsittelyssä noudatetaan aikataulutettujen asioiden osalta sovittuja menettelytapoja. — Keskustelu, edustaja Kiviranta.

Keskustelu

14.41 **Esko Kiviranta kesk:** Arvoisa puhemies! Tämä lisätalousarvion täydentäminen on euromääräisesti suhteellisen pieni mutta sitäkin tärkeämpi. Koronapandemia on muuttanut yhteiskuntaa ja lisännyt merkittävästi etätyötä. Tämän seurauksena ihmisten liikkumistarpeet ovat muuttuneet ja joukkoliikenteen kysyntä on vähentynyt. Näin ollen lipputulot ovat pienentyneet, ja ilman tukea olisi vaarana, etteivät kattavat joukkoliikenteen palvelut säilyisi edes tyydyttävänä.

On tärkeää, että joukkoliikenteen saatavuus jatkossakin turvataan myös syrjäseuduilla, jotta välttämättömät työ-, koulu- ja asiointiyhteydet saadaan turvatuksi. Tällä esityksellä julkisen henkilöliikenteen tukea on tulossa kaikkiin kuntiin, sillä se jaetaan suurten ja keskisuurten kaupunkiseutujen tukeen ja ely-keskusten alueellisen ja paikallisen liikenteen tukeen. On tärkeää, että myös maakuntalentojen jatkuminen ostoliikenteenä turvataan, nyt tosin vain yhdeksäksi kuukaudeksi.

Puhemies Matti Vanhanen: Edustaja Koponen, Ari.

14.42 **Ari Koponen ps:** Arvoisa puhemies! Korona on aiheuttanut julkiselle liikenteelle rahoituskriisin, josta se todennäköisesti ei selviäisi ilman lisätalousarviossa esitettyä valtiontukea. Joukkoliikenteen kysyntä on pysytellyt pääkaupunkiseudulla 30—40 prosenttia alemmalla tasolla kuin ennen epidemiaa. Tätä pitää seurata tarkalla silmällä, sillä näin voi olla myös tulevaisuudessa. Vakituisesti joukkoliikennettä käyttävät työmatkalaiset ovat vieraantuneet liikkumISRutiineistaan ja mahdollisesti pysyttelevät etätöissä koronatilanteen helpottuessa.

Jään kuitenkin odottamaan konkreettisia tukitoimia energianhintojen noususta johtuvan kriisin selättämiseksi, jotta myös omaa autoa liikkumiseen tarvitsevat saavat tarvitsemansa tuen. Jokaiselle kansalaiselle täytyy turvata vapaus valita omia tarpeita vastaava liikkumismuoto ilman kohtuuttomia kustannuksia, oli se sitten julkinen liikenne tai henkilöauto.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 21/2022 vp

Puhemies Matti Vanhanen: Edustaja Reijonen.

14.43 Minna Reijonen ps: Arvoisa herra puhemies! Nyt on käsittelyssä lisätalousarviesitys, ja onhan tässä hirveän tärkeitä asioita, jos mietitään: joukkoliikenne on tärkeätä, koulu-, työ- ja asiointiyhteyksien on oltava kunnossa, ja ihmisten täytyy pystyä asioimaan ja liikkumaan.

On huomioitava myös haja-asutusalueet. Totta kai polttoaineen ja lämmityksen hinta tuntuu kovasti nyt nousevan, ja varsinkin tämän Ukrainan myötä on tulossa vielä monen näköistä muuta muutosta. Täytyy pystyä käymään koulussa, työssä, lääkärissä ja asioilla, ja tosiaan myös autoilevaa kansaa tulee kyllä muistaa jatkossa.

On turvattava myös lentoyhteydet. Meidän Suomessa tarvitaan lentoliikennettä. Finnair tulee kärsimään nykytilanteesta todella paljon, ja tarvitaan myös liikkumista tuonne muualle päin — kansainväliset yritykset tarvitsevat lentoliikennettä ja muuta — ja on totta kai huomioitava tämä jatkossakin. Varmasti Finnair tulee paljon tästä kärsimään, mutta Suomi ei ole Suomi, jos täältä ei pääse liikkumaan, eli kyllä se on hirveän tärkeätä.

Me ollaan kaukainen pohjoinen maa. Me tarvitaan liikennettä. — Kiitos.

Puhemies Matti Vanhanen: Edustaja Essayah.

14.44 Sari Essayah kd: Arvoisa puhemies! Tämä lisätalousarvion täydennysesitys kattaa nimenomaisesti joukkoliikenteen tuen ja myöskin maakuntalentokenttien ostoliikenteen jatkumisen yhdeksän kuukauden ajalta. Valtiovarainvaliokunnassa olemme jo tätä ennakollisesti käsitelleet, jotta saadaan sitten tuo lisätalousarvio pikapikaa eteenpäin.

Mutta tässä kollegat ovat jo nostaneet esille tärkeitä huomioita. Elikkä tällä hetkellä polttoaineiden hinnat kallistuvat huimaa vauhtia, ja on aivan selvää, että esimerkiksi joukkoliikenteen tuki tulee varmasti tarpeeseen mutta varmaankin myös osoittautuu riittämättömäksi näillä hurjilla polttonesteitten korotushinnoilla, mitä tällä hetkellä nyt maailmalla on.

Tässä yhteydessä tietenkin toivoisi sitä, että hallitus tuon hallituskauden alussa tekemänsä korotuspäätöksen peruisi, koska sehän on korottanut porrastetusti joka ikinen vuosi tällä hallituskaudella polttonesteiden hintoja. Siinä mielessä voisi sanoa, että ymmärrän hyvin maailmanmarkkinahinnan siellä taustalla, mutta hallituksen ei kannattaisi sitten omalla politiikallaan enää olla kiristämässä hintoja tässä tilanteessa. Tällä hetkellä maailma näyttää hyvin toisenlaiselta kuin miltä se näytti silloin hallituskauden alussa, jolloin tämä hinnankorotus porrastetusti päätettiin.

Toinen asia, minkä noston tässä yhteydessä esille, on maakuntalentokenttien ostoliikenteen turvaaminen. Sekin tulee tarpeeseen, ja varmasti siinäkin nähdään, että tuo 17 miljoonaa näillä lentopolttoaineen hinnankorotuksilla tuskin tulee riittämään. Tässä tietenkin nyt ennen kaikkea turvataan ostoliikenne, mikä ostetaan ulkomaisilta yhtiöiltä, mutta tässä yhteydessä ei voi väistää sitä pohdintaa, mitä tapahtuu meidän Finnairille, jonka koko strategialta tällä hetkellä tippuu pohja pois, kun otetaan huomioon se, että nuo Venäjän ylilennot Aasiaan loppuvat ja se on ollut se Finnairin strateginen etu. Siinä mielessä on ihan selvää, että vaikka nämä 17 miljoonaa jostakin syystä voitaisiin kääntää Finnairille, niin se ei tässä tilanteessa paljon lämmitä, vaan todellakin joudutaan hyvin radikaalisti miettimään, mitä tulevina aikoina sitten tehdään lentoyhtiön kanssa, joka kuitenkin juuri näinä aikoina var-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 21/2022 vp

masti osoittaa tarpeellisuutensa elikkä sen, että meillä on valtionomistusta ja siinä mielessä voimme olla turvaamassa myöskin näitä strategisia yhteyksiä.

Mutta maakuntalentokenttien osalta tietenkin olisi tärkeää, että tässäkin päästäisiin siten jonkunlaiseen pidempiaikaiseen ratkaisuun: aina pala palalta tämän ostoliikenteen eteenpäin vieminen ei sinällensä ole ikään kuin se kokonaiskuva, vaan tässä pitäisi pystyä näkemään suomalaisen lentoliikenteen ja maakuntalentokenttien tulevaisuus.

Puhemies Matti Vanhanen: Edustaja Hoskonen.

14.48 Hannu Hoskonen kesk: Arvoisa herra puhemies! Todellakin, vaikka tämä lisätalousarvio on kooltaan kohtalaisen pieni, se kuitenkin vaikutuksiltaan osuu oikeaan paikkaan. Valitettavasti vain tämä joukkoliikenteen tuki — niin kuin tässä esittelyssäkin sanottiin ja sanotaan täällä esityksessä, paperiversiossa — kohdistuu suuriin ja keskisuuriin kaupunkeihin. Valitettavasti maaseutuliikenteellehän siitä ei juurikaan ole hyötyä, koska siitä joukkoliikenteestä siellä suurin piirtein kaikki on purettu pois — tai isojen kuntakeskusten välillä vielä bussit ja linja-autot liikkuvat, muuta liikennettä siellä ei ole.

Sitä kutsutaksisysteemiä pitäisi kehittää edelleen. Valitettavasti nämä kilpailutukset on vain siellä tehty sillä tavalla... Se on ihan kummallinen se asetelma, kun esimerkiksi Kela-kyydeissäkin paikalliset taksit on heitetty pihalle kilpailutuksella. Kyllä kilpailutuksessa säännöt voidaan laatia niin, että kilpailun voittaa — vaikka joka ainoan kilpailun voittaa — vaikka ulkomainen toimija. Esimerkki jätekuljetuksesta, jos otetaan tällainen vertaus kilpailutuksista: kun jätteitä kuljetetaan ja kilpailutetaan, niin käytännössä Urbaser — taitaa olla espanjalainen yhtiö — voittaa kaikki kilpailut, ja rahat Suomesta menevät pois. Ja sama koskee näitä paikallisten maakuntakenttien lentoyhtiöiden kilpailutuksia. Siinäpä on ehdot viety sillä keinoin, että käytännössä ne rahat menevät aina ulkomaille.

Arvoisa puhemies! Vetoan nyt arvoisiin kansanedustajiin, myös Finnairin päättäjiin: milloin tässä maassa ruvetaan ajattelemaan suomalaisilla aivoilla? Onhan tämä nyt aivan käsittämätöntä. Me dumpaamme rahaa ulkomaille aivan sokeina ajattelematta sitten sitä, miten meidän sadoilla... — Tai jos oikein muistan, niin 600 miljoonaa euroa työnnettiin rahaa Finnairille tämän koronakriisin takia, että se pysyisi pystyssä. Mikä on kiitoksena? Maakuntakentillä, joita on kansalaisten verorahoilla tässä maassa kiitettävästi rakennettu ja ylläpidetty, ei sinivalkoisia siipiä ole näkynyt pitkään aikaan, ja palvelu on sitten sitä tasoa. Jos halutaan asiakkaille palvelua, se tarkoittaa sitä, että koneet kulkevat, aikataulut pitävät, palvelu on hyvää. Sitä valitettavasti ei noilla maakuntakentillä ole. Ihmiset yrittävät varmasti parhaansa, mutta jos siellä olisi suomalainen lentoyhtiö, Finnair, viemässä matkustajia vaikka Joensuusta Helsinkiin ja takaisin, niin olisihan se aivan eri statuksen asia kuin joku ulkomailta tuleva tilauslentoyhtiö, joka sekin hommansa osaa.

Mutta milloin me, arvoisa puhemies, alamme tässä talossa ajatella suomalaisilla aivoilla? Tämä jatkuva ulkomaisen yritystoiminnan tukeminen ja sitä kautta tämän maan köydyttäminen pitää nyt loppua. Meillä on esillä semmoisia asioita tässä talossa lähiaikoina — energiapuolella esimerkiksi, arvoisa puhemies — ja kun olemme näillä nykyisillä päätöksillä, tällä ilmastohumpalla tukeneet pelkästään ulkomailta tulevaa energiaa ja enimmäkseen fossiilienergiaa, niin sekin tie on nyt lopussa näiden karmeiden Ukrainan tapahtumien jälkeen. Mutta toivon, että tässä talossa se suomalainen ajattelutapa vihdoinkin ja viimein pääsisi vallalle.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 21/2022 vp

Puhemies Matti Vanhanen: Edustaja Ovaska.

14.51 **Jouni Ovaska kesk:** Arvoisa puhemies! Kiitän hallitusta tästä esityksestä, täällä on erittäin tärkeitä asioita: ennen kaikkea kun ajattelen tuolta Tampereen suunnaltakin tulevana, kun mietitään vaikka joukkoliikennettä, mikä merkitys siinä oli, kun korona iski yhtäkkiä, että pystytään sitten vastaamaan näihin tarpeisiin ja saadaan yhteyksiä kuntoon. Myös se, että tässä nostetaan maaseudunkin yhteydet ja jo täällä mainitut maakuntalennot, on erityisen tärkeää. Ehkä täytyy olla tyytyväinen, että tämä summa on kuitenkin pieni, mikä tänään tässä päätetään, koska niin kuin tiedetään, hallitus varmaan jo kovaa vauhtia valmistelee tätä Ukrainan sotaan liittyvää lisätalousarviota, ja siellä sitten, kun aletaan puhumaan puolustusmäärärahoista, sisäisestä turvallisuudesta ja huoltovarmuudesta, nämä summat eivät taida ihan riittää.

Puhemies Matti Vanhanen: Edustaja Juuso.

14.51 **Kaisa Juuso ps:** Arvoisa puhemies! Maakuntalennot maakuntakentille olivat loppumassa 14.8. tänä syksynä, ja siellä maakunnissa ollaan todella oltu huolestuneita siitä, miten on näitten jatkon laita. Matkustajiahan koronan vuoksi ei varmasti ole ollut yhtä paljon kuin mitä olisi ollut ilman koronaa, ja tarkoituksena oli, että tässä ajassa nämä reitit olisivat liiketaloudellisesti kannattavia eikä valtion tarvitsisi niitä enää tukea. No, korona vaikutti sitten tähänkin, ja ne eivät sitten vielä ole ihan kannattavia, joten tein puhemiehelle kysymyksen 1. helmikuuta siitä, voitaisiinko näitä maakuntalentoja jatkaa vielä ja käynnistää se kilpailutus ajoissa, jotta ei tule sellaista taukoa niihin lentoihin. Ministeri Harakka vastasi minulle hyvin koukeroisen vastauksen, ja ymmärsin siitä vastauksesta, että tätä lisärahaa ei ole tulossa maakuntakentille. Sen vuoksi olenkin erittäin yllättynyt ja erittäin mielissäni, että nyt sitä oikeasti on tulossa ja lennot jatkuvat sinne ensi kevääälle asti. Erittäin hyvä asia, tätä on erittäin paljon maakunnissa toivottu. Elikkä nyt voivat Joensuu, Jyväskylä, Kajaani, Kemi-Tornio ja Kokkola-Pietarsaari iloita siitä, että lennot jatkuvat sinne ensi kevääälle.

Edustaja Hoskonen tuossa hyvin sanoi, että meidän pitäisi pyrkiä näissä kilpailutuksissa tekemään ne sillä tavalla, että me suosisimme niitä kotimaisia toimijoita, ja olen siinä aivan samaa mieltä. Nyt ainakin Kemi-Tornion—Kokkola-Pietarsaaren reitin lentää virolainen NyxAir. Ei mitään huonoa, hyvä palvelu on ja aikataulut jotenkuten sopivia, pienellä koneella lennetään. Muistaakseni syy siihen, miksi Finnair ei näitä reittejä voinut ottaa, olisi ollut se, että heillä ei ole tarpeeksi pieniä koneita. En tiedä, onko tämä tekosyy vai mikä on. Itse ajattelen, että kyllähän koneita aina voi hankkia, käytettyjä koneita, tarpeeksi pieniä, jotta voidaan sitten tehdä se tarpeeksi kannattavaksi. Finnair on kuitenkin suomalainen yhtiö, ja odotusarvona valtionyhtiöltä on, että se ensisijaisesti palvelee suomalaisia, joten kyllä minä olen pettynyt ja monet muut ovat pettynyt siihen, että Finnair lopetti nämä maakuntalennot siitä huolimatta, että eduskunnassa olemme satoja miljoonia sinne pumpanneet rahaa. Mutta kiitos näistä miljoonista, mitkä nyt tulivat maakuntakentille.

Puhemies Matti Vanhanen: Edustaja Hopsu.

14.54 **Inka Hopsu vihr:** Arvoisa puhemies! Joukkoliikenteen käyttö on korona-aikana vähentynyt merkittävästi, ja joukkoliikenteen järjestäjät ovat vaikeuksissa. Nyt lisätalous-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 21/2022 vp

arviossa esitetty 30 miljoonan euron tuki on äärimmäisen tärkeä, jotta ei ajauduta joukkoliikenteen karsimiseen tai/ja lipun hintojen nostoon. Joukkoliikenteen merkitys hiilineutraalin Suomen rakentamisessa on olennainen, ja jos tätä palvelutasoa joudutaan karsimaan, lipun hinnat nousevat, niin yhä useampi ihminen joutuu valitsemaan yksityisauton, ja tämä on aivan päinvastainen suunta kuin toimet, joita tarvitaan.

Joukkoliikenneyrittäjien tilanteesta on kantautunut huolestuttavia uutisia. Muun muassa Pohjolan Liikenne lopettaa linja-autovuoronsa Länsi-Uudellamaalla kevään lopussa. Syyksi on mainittu koronapandemia ja matkustajamäärien vähentyminen. Toiminta on ollut tappiollista jo parin vuoden ajan. Helsingin seudun liikenne HSL on niin ikään kommentoinut tuen tarpeesta. HSL on hakenut yhteensä 150 miljoonan euron suuruista tukea tälle vuodelle, mutta valtion myöntämä tuki on ollut vain marginaalinen osa siitä. Eli on erittäin tärkeätä, että tätä tukea joukkoliikenteelle jatketaan.

Kokonaisuudessaan pandemian aikana valtio on tukenut joukkoliikennettä yhteensä 200 miljoonan euron tuilla vuonna 2020 ja viime vuonna 20 miljoonalla. Tässä esityksessä tosiaan on 30 miljoonaa tämmöiseen henkilöliikenteen ostoon suurten ja keskisuurten kaupunkien joukkoliikenteeseen ja harvaan asuttujen seutujen välttämättömimpien työ- ja koulu- ja asiointiyhteyksien turvaamiseen, ja tätä tukea on äärimmäisen tärkeä jatkaa. Hyvä, että tätä on luvattu tarkastella seuraavan lisätalousarvion yhteydessä.

Puhemies Matti Vanhanen: Edustaja Koskela, Jari.

14.56 Jari Koskela ps: Arvoisa herra puhemies! Vuoden ensimmäisen lisätalousarvion täydentävässä esityksessä ehdotetaan, kuten täällä on tullut julki, 17 miljoonaa euroa vuonna 21 käynnistetyn ostoliikenteen mukaisiin lentoyhteyksiin. Tämä määrärahalisäys on kannatettava, vaikka se rahoitetaan kokonaan lisävelanotolla. Tuella siis rahoitettaisiin Kajaanin, Kemin, Kokkolan, Joensuun ja Jyväskylän lentoasemien ja Helsinki-Vantaan lentoaseman välillä olevia yhteyksiä. Tuen arvioidaan riittävän noin yhdeksäksi kuukaudeksi.

Valitettavasti Satakunta on unohtunut maakuntalentojen määrärahoja suunniteltaessa. Satakunnan asukasluku vastaa noin neljää prosenttia koko Suomen väkiluvusta, mutta Satakunnan vieni on lähes kahdeksan prosenttia koko maan viennistä eli kaksinkertainen väkilukuun verrattuna. Vientimaakunnalle toimiva lentoliikenne on ensiarvoisen tärkeää. Satakunnan yrittäjille tehdyn kyselyn mukaan 86 prosenttia yrityksistä tarvitsee lentoliikennettä asiakas- ja myyntineuvottelutapaamisiin. Yrityksistä 75 prosenttia pitää lentoliikenteen merkitystä erittäin tärkeänä maakunnalle. Ilman lentoliikennettä elinkeinoelämä Satakunnassa uhkaa näivettyä. Tällaista viestiä on tullut maakunnan yrittäjiltä tuoreissa Satakunnan ja Rauman kauppakamarien, Satakuntaliiton ja Porin kaupungin kyselyssä.

Matkustajamäärät välillä Pori—Helsinki ovat romahtaneet koronan takia, se on tiedossa. Ennen koronaa helmikuussa 20 matkustajia oli melkein 1 500, kun nyt tammikuussa matkustajamäärä on 287. Tämä ei anna oikeaa kuvaa tulevasta, koska on oletettavaa, että matkustajamäärät nousevat koronan jälkeen vähintäänkin samalle tasolle kuin ennen koronaa. Siksi on tärkeää pitää Satakunnan maakuntalennot elinvoimaisina.

Arvoisa puhemies! Toivonkin, että jatkossa huomioidaan Porin lentokentän merkitys koko Suomen taloudelle ja varmistetaan samalla, että reittiliikenne välillä Pori—Helsinki jatkuu myös vuoden 2023 alusta lähtien. — Kiitoksia.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 21/2022 vp

Puhemies Matti Vanhanen: Edustaja Östman.

14.58 Peter Östman kd: Arvoisa herra puhemies! Tässä täydentävässä lisätalousarviossa on liikennetukea koskien maakuntien lentoliikennöintiä, ja kiitän hallitusta näistä.

Mutta mitä tulee maatalouteen, esillä on ainoastaan siirto maatilatalouden kehittämisrahaan. Nyt alkaa olla todella kiire, kun viljelijät pohtivat, kannattaako mitään kylvää tänä keväänä. Jo tässä vaiheessa on aivan selvää, että sotatoimet Ukrainan maaperällä tulevat nostamaan ruoan hintaa kaikkialla. Sota väistämättä heikentää Ukrainan maataloutta ja voi vaikeuttaa ruoan vientiä myös Venäjältä sekä synnyttää keinottelua, mikä entisestään nostaa viljan hintaa. Eniten tilanteessa tulevat kärsimään köyhimmät ja haavoittuvimmat ihmiset kehittyvissä maissa, mutta mekään täällä Suomessa emme vältty elintarvikkeiden ja energian hinnan voimakkaalta nousulta.

Arvoisa puhemies! EU:n yhteinen maatalouspolitiikka luotiin aikanaan tehostamaan Euroopan alkeellista maataloutta toisen maailmansodan jälkeisessä elintarvikepulassa. Nyt edessämme voi olla vastaavia aikoja ja maatalouspolitiikan prioriteetit pitää miettiä uusiksi. Tilat on nyt pidettävä pystyssä hinnalla millä hyvänsä ensi kesään asti. Ensi kesän sato voi olla Suomen historian tärkein sitten toisen maailmansodan. Tuoko hallitus pian uuden lisätalousarvioletyksen, jossa maatalojen ahdinko huomioidaan? Toivottavasti maanviljely ammattina viimein saisi ansaitsemansa kunnianpalautuksen.

Puhemies Matti Vanhanen: Edustaja Lohikoski.

15.00 Pia Lohikoski vas: Arvoisa puhemies! Hallitus on aiemmin linjannut, että tietyt koronaan liittyvät menot katetaan kehyksen ulkopuolisina menoina, ja nyt kun käsittelemme lisätalousarvion täydentämistä, on tärkeää huomata, mikä koronan vaikutus on ollut myös joukkoliikenteeseen. Täydennys on yhteensä 47 miljoonaa euroa, ja se on suunnattu sekä maakuntalentoihin että joukkoliikenteen tukemiseen. Tästä 30 miljoonaa euroa on suunnattu suurten ja keskisuurten kaupunkiseutujen joukkoliikenteen tukemiseen, ja haluan puhua erityisesti siitä ja sen tarpeesta.

Kiitän hallitusta, että myös joukkoliikennettä nyt tuetaan. On todellakin tarpeellista tukea suurten ja keskisuurten kaupunkiseutujen joukkoliikenteen lipputulomenetyksiä ja turvata lisäksi harvaan asutuilla seuduilla välttämättömimmät työ-, koulu- ja asiointiyhteydet myös pandemiatilanteessa ja sen aiheuttamassa taloudellisessa menetyksessä. Joulukuussa 21 voimaan tulleet koronarajoitukset ja etätyösuositus vaikuttavat edelleen vahvasti joukkoliikenteessä siten, että matkustajamäärät ovat pysyneet alhaisemmalla tasolla kuin normaalisti. Matkustajamäärät saattavat jäädä vuoden 2019 tasoa merkittävästi alemmalle tasolle myös vuonna 22.

Lisärahoituksella tuetaan kaupunkiseutujen ja ely-keskusten mahdollisuuksia järjestää joukkoliikennettä poikkeusoloissa ja sen jälkeen ja ylläpitää palvelutasoa. Laskeneet matkustajamäärät ovat vaikuttaneet joukkoliikenteen lipputuloihin, mikä puolestaan on kasvattanut kaupunkiseutujen joukkoliikenneviranomaisten talouden alijäämää. Lipputulojen osuus joukkoliikenteen kokonaiskustannuksista vaihtelee, mutta kaupunkiseuduilla se on noin puolet. Suurimmat lipputulomenetykset pandemian aikana ovat olleet käytännössä suurissa kaupungeissa.

Lisätuella helpotetaan koronasta aiheutuvaa taloudellista rasitetta suurille ja keskisuurille kaupungeille, ja se tulee todella tarpeeseen. Myöhemmissä lisätalousarvioissa arvioi-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 21/2022 vp

daan mahdollista pidemmän aikavälin lisätuen tarvetta, ja on erittäin tärkeää, että asiaan tullaan palaamaan, sillä mikäli emme tue joukkoliikennettä, emme tule saavuttamaan myöskään tavoitteitamme autoilun vähentämisestä täällä ruuhka-Suomessa.

Puhemies Matti Vanhanen: Edustaja Guzenina.

15.03 Maria Guzenina sd: Arvoisa puhemies! Koronan vaikutus joukkoliikenteen rahoituksen kestävyYTEEN on ollut aivan ilmeinen. Lipputulot ovat romahtaneet, ja esimerkiksi pääkaupunkiseudulla HSL on ajautunut suuriin taloudellisiin vaikeuksiin. Tässä lisätalousarviossa myönnetty 30 miljoonan suurten ja keskisuurten kaupunkien joukkoliikenteen tukeminen tulee todella suureen tarpeeseen, ja on hyvä sanoa, että joukkoliikenteen ahdinko olisi huomattavasti syvempi tällä hetkellä, jos Marinin hallitus ei olisi jo aiemmin kiinnittänyt tähän huomiota ja myöntänyt jo aiemmin rahaa joukkoliikenteen tukemiseen.

Tässä lisätalousarviossa myönnetty tuki vähentää edellisen tuen tavoin painetta lipunhintojen korotuksille tai palveluverkon karsimiselle, sekin on nimittäin todella huono vaihtoehto. On tärkeä huomioda, että esimerkiksi pääkaupunkiseudulla joukkoliikenteen käyttäjien joukossa on sellaisia työmatkalaisia, jotka eivät kertakaikkisesti selviä ilman sitä; heillä ei ole mahdollisuutta hankkia autoa eikä kaikkina vuodenaikoina voi polkupyörän selkäänkään hypätä. Monet tällaiset työmatkalaiset ovat hoito- ja hoiva-alan ammattilaisia, lisäksi on paljon eläkeläisiä, ja esimerkiksi koululaiset eivät tulisi toimeen ilman toimivaa joukkoliikennettä, ja tämän vuoksi lippujen hintojen pitäminen matalalla on aivan erityisen tärkeää. Etenkin näillä ryhmillä se vaikuttaa saman tien joko lapsen perheen talouteen, eläkeläisen talouteen tai näiden työssäkäyvien, yhteiskunnan kannalta hyvin strategisissa paikoissa työskentelevien ihmisten talouteen.

Tähän loppuun vielä haluan todeta sen, että on aivan erinomaista, että Helsingin seudun joukkoliikenne on tehnyt viime viikolla päätöksen siitä, että Ukrainan passilla pääsee matkustamaan kaikkialla HSL:n alueella maksutta. Vastaavanlaisen päätöksen on tehnyt myöskin VR, ja nyt toivoisin kovasti, että myöskin Finnair pystyisi tekemään vastaavan päätöksen niin, että täällä kotimaan lennoilla — kotimaan lennoilla — ukrainalaiset, jotka saapuvat vaikkapa Helsinki—Vantaalle tai tulevat Tallinnan-lautalla ja joiden pitää päästä jonnekin pidemmälle Suomeen, jossa mahdollisesti asuu sukulaisia, ystäviä tai avunantajia, voisivat nousta Finnairin lennolle täällä kotimaassa Ukrainan passilla ja tällä tavalla saisimme tuettua tätä heidän asiaansa. — Kiitos puhemies.

Puhemies Matti Vanhanen: Edustaja Kettunen.

15.05 Tuomas Kettunen kesk: Arvoisa puhemies! Haluan kiittää hallitusta ja valtiovarainministeriä ansiokkaasta lisätalousarvioesityksestä: 47 miljoonaa euroa, ja se kohdistetaan, niin kuin tässä aikaisemmat puheenvuorot ovat jo tuoneet ilmi, niin, että 17 miljoonaa maakuntalentoihin ja se 30 miljoonaa joukkoliikenteen tukemiseksi. Haluan vielä kiittää, että näinkin nopeasti tämä lisätalousarvio näitten maakuntalentojen turvaamiseksi tuli. Nimittäin matkailuyrittäjät, yrittäjät ja myös maailmanmatkaajat ovat muistuttaneet, että kun eletään pohjoisessa Suomessa, niin maakuntakentiltä lähtevät lennot takaavat sen saavutettavuuden kolmeen tuntiin tänne pääkaupunkiseudulle, ja tämä on ensiarvoisen tärkeää, että se tällä tuella nyt mahdollistetaan tämän vuoden loppuun. Mutta sitten myös jatkoa ajatellen tulee huolehtia siitä, että lentoliikenne kulkee maakuntiin.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 21/2022 vp

Arvoisa puhemies! Täällä on käytetty ansiokkaita puheenvuoroja. Edustaja Östman toi maatalouden kannattavuuskriisin esille, ja toivon, että tämä huomioidaan sitten myös seuraavissa lisätalousarvioesityksissä.

Tässä lisätalousarvioesityksessä joukkoliikenteen tuki on tärkeä isoille kaupungeille, mutta haluan muistuttaa siitä, että harvaan asutulla maaseudulla se oman auton käyttö on tärkeää, se on jopa elinehto. Yksityisautoilua tarvitaan, koska pitää päästä töihin myös niiltä alueilta, missä se joukkoliikenne ei kulje.

Nytten kun katsomme tätä maailmanpoliittista tilannetta, niin se vaikuttaa sitten noihin pumppuhintoihin, polttoaineen hintoihin, ja kun alkaa kipukynnys ylittymään yli kahden euron osalta, niin totta kai se vaikuttaa monen suomalaisen kukkaraan, monen suomalaisen omaa autoa käyttävän ihmisen taloudelliseen tilanteeseen. Totta kai hallitus on tehnyt jo toimenpiteitä. Siitä kiitän, että luodaan mahdollisuuksia käydä töissä omalla autolla, mutta nyt jos polttoaineitten hinnat vielä entisestään nousevat, niin toivoisin, että tähänkin puututaan nopeasti.

Mutta tästä lisätalousarvioesityksestä vielä kerran kiitos hallitukselle. Tämä on tärkeä, ja hyvä, että se tuli näin nopeasti. — Kiitoksia.

Puhemies Matti Vanhanen: Edustaja Torniainen.

15.08 Ari Torniainen kesk: Arvoisa herra puhemies! Tämä lisätalousarviota täydentävä esitys on todellakin tärkeä ja tulee tarpeeseen. Tällähän vastataan koronavirustilanteesta aiheutuviin suoriin ja välttämättömiin kaupunkiseutujen joukkoliikenteen tukemiseen liittyviin tarpeisiin ja turvataan myöskin maakuntalentoyhteyksiä.

Maakuntalentokentät ovat Suomelle erinomaisen tärkeitä kenttiä, ja itse toivon, että meillä Suomessa huomataan tässä tilanteessa lentokenttien — nimenomaan maakuntalentokenttien, miksei tietysti Helsinki—Vantaankin — tärkeys, ja se voi olla meille avain tulevaisuudessa isoon joukkoliikenteeseen myöskin täällä maan sisällä, jotta ei olla pelkäämään maanteiden ja rautateiden varassa. Ruotsissa ja Norjassa on maakuntalentokenttiä hyödynnetty paljon enemmän, ja itse uskon, että kun lentokoneiden polttoaineet kehittyvät ja menään sähköisiin lentokoneisiin, niin maakuntalentokenttien arvo nousee myöskin tulevaisuudessa entistä enemmän.

Myöskin parlamentaarisessa Liikenne 12 -työryhmässä noteerattiin nimenomaan maakuntalentokentät ja myöskin maakuntalennot ja niiden tärkeys, ja on erinomainen asia, että nyt tässä lisätalousarviota täydentävässä esityksessäkin huomioidaan tämä asia. Suomessa on linjattu liikennepoliittisesti, että koko maasta pitää olla noin kolmessa tunnissa saavutettavissa tämä pääkaupunkiseutu, ja sen takia myöskin lentoyhteydet ovat tärkeitä.

Myöskin joukkoliikenne on tässä korona-aikana kaiken kaikkiaan ollut todella vaikeuksissa, ja sen takia on tärkeää, että tämä summa, mikä nyt tulee, ei jakaannu pelkästään pääkaupunkiseudulle ja suurille kaupungeille vaan myöskin koko Suomeen. Kyllä koko Suomessa joukkoliikenne on ollut isojen haasteiden kynnyksellä ja vaikeuksissa, ja myöskin bussiyhtiöt ovat olleet todella vaikeuksissa ja joutuneet kärsimään koronatilanteesta. Sen takia tämä on erittäin tärkeä asia, että nytten myöskin joukkoliikenteeseen saadaan tukea.

Arvoisa puhemies! Ihan lopuksi haluan vielä nostaa tämän Finnairin tilanteen itsekini esille. Tähän asiaan toivottavasti myöskin täällä eduskunnassa palataan. Finnairin tilanne tulee tässä vaikeassa maailmantilanteessa olemaan todella vaikea, ja myöskin siihen tulee panostaa, että Finnair on elinvoimainen yhtiö tulevaisuudessa.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 21/2022 vp

Puhemies Matti Vanhanen: Edustaja Junnila.

15.11 Vilhelm Junnila ps: Arvoisa puhemies! Tämä lisätalousarvion täydentäminen on tietenkin perusteltua näistä syistä, että koronan aiheuttamia kuluja korvataan, kuten täällä on esitetty. Mutta tähän kyllä sisältyy kolme seikkaa, jotka aiheuttavat myös turhautumista.

Jos mietitään vaikka aikaa: Tämä on saatu aika kiireellä tänne, mistä kiitos sinänsä, mutta jatkuvasti tämä talo toimii käytännössä kaksi askelta jäljessä. Tietenkin maailma on muuttunut merkittävästi jo viime aikoinakin, se on tietenkin valitettavaa, ja kaikkeen ei tietenkään pystytä reagoimaan, mutta tämä tuntuu jälleen kerran tulevan hieman liian myöhään.

Toisena seikkana myös tässä edistetään joka tapauksessa myös ideologisia aiheita. Täällä on kauniisti puhuttu, kuinka joukkoliikenne tarvitsee nyt tukea, ja näin se varmasti onkin, mutta toisaalta näissä samoissa puheissa on mainittu myös ideologisia tavoitteita, minä vuoksi tätä on perusteltua tukea. Tosiasia on, että kun mietitään vaikka HSL:ää, joka on mainittu täällä, ja vaikka Föliä Turun seudulla, niin nämä ovat kunnallisia himmeleitä, hyvin tarpeellisia, sitä en kiistä, mutta kyllähän tämä tuntuu tällaiselta oravanpyörältä, että milloin rahaa annetaan julkisella puolella kuntien toiminnasta ja milloin sitten täältä haetaan lisärahaa. Kyllä tätä kokonaisuutta olisi jossakin vaiheessa myös perusteltua miettiä.

Mitä sitten tulee näihin maakuntakenttiin, tässä vaiheessa tuki on varmastikin erittäin tarpeellista, ja kuten täällä on mainittu, Finnairiin kohdistuneiden paineiden vuoksi tähän tuskin tullaan jäämään. Kuitenkin hieman ihmettelen sitä, että vaikka täällä mainittu Satakunnan Porin lentokenttä tästä puuttuu, samoin vaikka Turku ja Pirkkala ovat jääneet tämän ulkopuolelle. Ymmärrän, että nämä pienemmät kentät ovat ennestään yhä subventoinnin piirissä, mutta hieman ehkä tasapuolisuutta tässä logistisessa tilanteessa myös peräänkuuluttaisin.

Palataan vielä hetkeksi joukkoliikenteen piiriin. Tämä siis kohdistuu pääosin kuitenkin kaupunkikeskustoihin, kaupunkiseutuihin. Kyllä se viesti, mitä nyt tällä hetkellä kansalaisilta tulee, liittyy aika lailla energiaan ja polttonesteisiin, ja olisi kyllä tässä vaiheessa ensiarvoisen tärkeää, ettei nyt jätetä tätä puolitiehen ja keskitytä vain joukkoliikenteeseen, vaan tehdään tuntuvia panostuksia myös yksityiseen liikkumiseen. — Kiitos.

Puhemies Matti Vanhanen: Edustaja Mäkisalo-Ropponen.

15.14 Merja Mäkisalo-Ropponen sd: Arvoisa puhemies! Maakuntalentojen turvaaminen on tärkeää muun muassa maakuntien elinkeinoelämän ja matkailun toimintaedellytysten varmistamiseksi, ja siksi tämä lisätalousarvio on välttämätön. Lentoliikenne on myös alueen vetovoiman kannalta tärkeää. Koronapandemia jatkuu edelleen, eikä lentoliikenne ole palautunut vielä entiselleen, ja siksi markkinaehtoinen toiminta ei ole vielä realistinen vaihtoehto lähiaikoinakaan. Lentoliikenteen loppuminen olisi maakuntien osalta katastrofaalista monestakin syystä ja monella tavalla. Toivotaan, että tilanne matkustamisen osalta normalisoituu ennen koronaa olevaan aikaan mahdollisimman pian ja päästään takaisin markkinaehtoiseen toimintaan. Maakunnat ja kunnat tekevät varmasti kaikkensa tämän asian edistämiseksi.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 21/2022 vp

Arvoisa puhemies! Toki polttoainekustannusten nousu tulee asettamaan uusia ja isoja haasteita myös lentoliikenteelle, ja siksi meidän pitäisi pystyä jo nyt ennakoimaan näitä haasteita ja luomaan erilaisia skenaarioita ja vaihtoehtoisia toimintatapoja.

Ja ihan lopuksi, puhemies: Finnairin tulevaisuuden varmistamiseksi meidän on yhdessä löydettävä ratkaisut.

Puhemies Matti Vanhanen: Edustaja Kankaanniemi.

15.16 Toimi Kankaanniemi ps: Arvoisa herra puhemies! Me olemme nopeasti ajautuneet siihen tilanteeseen, että meillä on monia todella perustavaa laatua olevia kysymyksiä syliissämme: energiakysymykset, ruoka, asuminen, puolustus, liikenne. Näihin tarvitaan nyt ennennäkemättömiä panostuksia — sellaisia, jotka yllättävät meidät tällä hetkellä. Me kaikki täällä, jotka olemme syntyneet toisen maailmansodan jälkeen, olemme tottuneet siihen, että 75 vuoden aikana vain parina kolmena vuonna bruttokansantuote on merkittävästi alentunut tässä maassa. Aina olemme saaneet jakaa kasvua, mutta nyt meillä on ehkä se tilanne, että joudumme etsimään rahoitusta. Tietysti koronan takia on jouduttu etsimään rahoitusta ylenmääräisellä velanotolla, ja se saattaa jatkua.

Siitä huolimatta, että tilanne on tämä, meidän on huolehdittava puolustuksesta ja siitä, että kansalla on ruokaa, eli maataloudesta. Se on suuressa ahdingossa tällä hetkellä, ja ahdinko syvenee päivä päivältä: puhutaan jopa kolmasosan pelloista jäämisestä kylvämättä tänä keväänä Suomessa. Samanaikaisesti Venäjällä ja Ukrainassa ei pystytty tuottamaan viljaa. Ne ovat valtavia vilja-aittoja koko maapallolle. Sitä ei pystytty tuottamaan tarvetta vastaavasti. Me olemme todella vakavan asian edessä.

Energian hinta on tietysti yksi iso kysymys ja saatavuus myös.

Arvoisa puhemies! Tässä lisätalousarvion täydennyksessä ovat nyt kuitenkin nämä liikenneasiat esillä, ja kiitos siitä, että hallitus on toiminut tässä — ei varsinaisessa lisätalousarviossa vaan sen täydennyksessä — ja ottanut nämä asiat esille. Ne ovat todella tärkeitä. Esimerkiksi meillä Jyväskylässä on nyt jo nähtävissä, että kun lentoliikenne on ollut erittäin heikkoa, niin siellä toimivat isot yhtiöt ovat siirtäneet toimintojaan pääkaupunkiseudulle. Se on epätervettä kehitystä. Tähän pitää iskeä niin, että näin ei tapahdu, ja se edellyttää lentoliikenteen turvaamista niin, että jatkolennoille päästään, mutta myös ihan sisäiseen tarpeeseen. Siksi on todella tärkeää, että tämä 17 miljoonaa on tässä sisällä. Valitettavasti on nyt todettava, että se tuskin riittää edes yhdeksään kuukauteen näillä hinnoilla ja kustannustasolla, mikä meillä on, mutta on tärkeää, että näin kuitenkin tapahtuu.

Arvoisa puhemies! On myös ikävää, että Finnair on muuttunut palveluyhtiöstä varsinaiseksi bisnesyhtiöksi ja se on unohtanut kotimaan, mutta ehkä sille tielle ei enää voida palata.

Puhemies Matti Vanhanen: Edustaja Huru.

15.19 Petri Huru ps: Arvoisa puhemies! Hallitus on lisäämässä lisätalousarviossa 17 miljoonaa euroa ostoliikenteen jatkamiseksi Joensuun, Jyväskylän, Kajaaniin, Kemin ja Kokolan lentokentillä. Porin kaupunki on sille myönnetyn julkisen palveluvelvoitteen nojalla kilpailuttanut Pori—Helsinki-reittiliikenteen, ja vuosittain Porin kaupunginvaltuusto on myöntänyt talousarviossa tarkoitukseen noin kolme miljoonaa euroa, yhteensä koko sopimuskaudella yli 11 miljoonaa.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 21/2022 vp

Satakunnan osuus Suomen viennistä on lähes kahdeksan prosenttia väestöosuuden ollessa noin neljä prosenttia. Väkilukuun suhteutettuna Satakunnan osuus Suomen viennistä on maamme kärkiluokkaa, ja jos Satakunta voi hyvin, niin myös Suomi voi hyvin.

Arvoisa puhemies! Lentoliikenteen merkitys on Satakunnan elinkeinoelämälle kiistaton, ja onkin käsittämätöntä, että edelleenkin hallitus ei huomioi Satakunnan lentoliikennettä muita maakuntakenttiä tukiessaan. Tämä ei ole tasa-arvoista eikä oikein.

Puhemies Matti Vanhanen: Edustaja Piirainen.

15.20 Raimo Piirainen sd: Arvoisa puhemies! Minäkin yhdyn kiitoksiin hallituksen ja ministereitten suuntaan tästä lisätalousarvion täydentävästä osasta. — Nuo asiat, mitkä edustaja Kankaanniemi nosti esille, nämä energiaan ja maatalouden kannattavuuteen ja huoltovarmuuteen liittyvät asiat, ovat tärkeitä. Niitähän käsitellään tällä hetkellä useassa valiokunnassa, ja sieltä on kieltämättä tulossa haasteita.

Lentoliikenteeseen liittyen — puhun nyt Kainuun tilanteesta, koska sieltä ei kolmessa tunnissa millään muulla pääse kuin lentämällä — oletettavaa oli, että me pääsisimme markkinaehtoiseen liikenteeseen nyt tämän elokuuhun saakka olevan tuen toimin, mutta tässä kriisitilanteessa — ennen kaikkea ehkä omikroni tässä koronan osalta, ja sitten myös ehkä Ukrainan kriisi vielä on lisännyt sitä — näyttää, että ne matkustajamäärät, mitkä olivat jo kohoamassa, ovat menossa nyt alaspäin. Sen takia ovat maakunnat hyvin aktiivisia olleet sitten valtiovallan suuntaan, että jonkinlaista tukea tulisi saada. Jos nyt elokuussa katkeaa tämä lentoliikenne, niin kuin se todennäköistä on, koska se vaatii uuden kilpailutuksen, niin arvio on, että siellä on kaksi kolme kuukautta semmoista aikaa, että ei lennetä. Ja se on loppuvuosi, se on erittäin tärkeitä aikaa yrityksille, matkailulle ja kaikelle muulle. Olisin ministeriltä kysynyt — mutta hän ei nyt olosuhteisiin liittyen ole paikalla: millä tavalla olisi mahdollista EU:n kanssa neuvotella tätä, ettei tarvitsisi viedä kilpailutukseen tämmöisessä kriisitilanteessa? [Petri Huru: Hyvä kysymys!] Mielestäni tämä olisi hyvä selvittää, niin että pystyttäisiin nyt sitten esimerkiksi tämän nykyisen DATin kanssa, mikä toimii meillä Kajaanissa, tekemään välittömästi siihen jatko, ja se mahdollistaisi sitten tällä tuella sen liikenteen.

Se tarkoittaa tulevaisuudessa myös sitä, että markkinaehtoiseen liikenteeseen meidän on jollakin aikavälillä sitten kumminkin päästävä. Ei voi olla niin, että veronmaksajien rahoilla tuetaan tiettyjen matkustajien lentoja. Nyt ollaan raideliikennettä kehittämässä, ja toivotaan, että myös sille puolelle saadaan nyt sitten matkustajavirtaa. Niin kuin joukkoliikenteenkin osalta näyttää, tukia sielläkin tarvitaan.

Katsotaan nyt, kuinka tämä tästä menee, mutta ei hyvältä näytä, siis kaiken kaikkiaan. — Kiitoksia.

Puhemies Matti Vanhanen: Edustaja Myllykoski.

15.23 Jari Myllykoski vas: Arvoisa herra puhemies! Tässä edellä edustajat Piirainen ja Huru käyttivät erinomaisia puheenvuoroja. Tätä kokonaisuutta ajatellen se, mitä meidän maakuntakenttien osalta voitaisiin tehdä, on, että toki me olemme nyt jo olleet varaamassa sähkölentokoneita, ja näkisinkin justiin, että pienten matkalentojen tai sanotaan nyt 40 minuutin—tunnin aikavälillä olevien lentoyhteyksien osalta meillä on jo heti valmiudet pitää maakuntakenttiä hyvin toimivina niin, että ne voivat tuottaa ympäristöystävällisesti sitä

Pöytäkirjan asiakohta PTK 21/2022 vp

maakunnalle erittäin tärkeää vientiteollisuuden potentiaalia. Me tarvitaan niitä matkustajavirtoja. Kuten edustaja Huru tuossa sanoi, niin Satakunta väestöpohjaltaan on noin neljä prosenttia, mutta me Satakunnassa tuotamme tälle kansantaloudelle seitsemän prosenttia kaikesta vientitulosta, lähes kahdeksan prosenttia.

Minun mielestäni on pakko sanoa nyt, vaikka olen hallituspuolueen kansanedustaja, että jossain meillä on puusilmä, kun me emme osaa katsoa, [Petri Huru: Juuri näin! Rehellistä puhetta!] mihinkä sijoittaa rahaa silloin, kun se tuottaa koko kansantaloudelle hyvää. Siinä mielessä haluaisin olla siinä rintamassa, joka huutaa ääneen, että me tarvitsemme kansantalouden ja ympäristötekniikan kannalta tärkeitten alueitten edespäinviemistä. Ei pidä unohtaa, että tällä hetkellä Satakunnassa on ympäristötekniikan kannalta kaikkein kehittyvin akkuteknologiaklusteri, ja jos emme näe näitä yhtäläisyyksiä, että meidän vienti, kansainväliset yhteydet, se vihreä siirtymä, edellyttää meiltä kansainvälisiä kontakteja, niin olemme sitten lentoliikenteen osalta sulkemassa pois Satakuntaa siltä kartalta, joka itse asiassa kaipaava ja edellyttää henkilökohtaisia suhteita liiketalouden hoitamiseksi.

Tuntuu käsittämättömältä, ettemme uskalla sanoa sitä ääneen — no minä nyt sanon, en tiedä osaanko jäsenenä sitä ihan oikein. Minua ei lohduta se, jos meille sanotaan, että kun Satakunta sai digiratahankkeen, niin teidän pitää olla tyytyväisiä liikenteen uudistamiseen osalta. Se on koko maata käsittävä hanke, jolla pyritään raideliikenteen kehittämiseen niin, että meillä toiminnat ovat hyvin tehokkaita ja sitä kautta me mahdollistetaan radankäytön parempi hyödyntäminen ja voimme liikkuvuutta lisätä. Me emme Porista pääse, vaikka kuinka nopeita junia olisi, tunnissa kuitenkin Helsinkiin, emmekä edes kolmessa tunnissa. [Petri Huru: Juuri näin!] Toivoisin, arvoisa puhemies, harkintaa ja päätöksiä. [Petri Huru: Hyvä puhel!]

Puhemies Matti Vanhanen: Edustaja Mäkinen.

15.26 Riitta Mäkinen sd: Arvoisa puhemies! Minäkin osaltani kiitän hallitusta siitä, että se on tässä täydentävässä lisätalousarvioesityksessä turvannut maakuntien elinvoiman ja kasvun kannalta aivan keskeiset ja elintärkeät maakuntalennot. Keski-Suomen ja Jyväskylän osalta tämä on luonnollisesti erinomainen uutinen.

Täällä on käytetty paljon erinomaisia puheenvuoroja, enkä käy niitä kaikkia tässä toistamaan, mutta yhden erityisesti edustaja Piiraisen esittämiin näkemyksiin ja nostan esille osaltani myös nämä interline-sopimukset. Oma paikallinen esimerkkini: Jyväskylästä jopa 90 prosenttia lentoliikenteestä suuntautuu kansainvälisille jatkolennoille. Nämä interline-sopimukset ovat aivan keskeisessä merkityksessä siinä, millä tavoin ihmisten matkustaminen ja seuraaville jatkolennoille ehtiminen on ylipäätään mahdollista. Kyllä matkatavaroiden täytyy kulkea sujuvasti ja jouhevasti. Ja kyllä tässä nyt todella Finnairin puoleen on käännyt siltä osin, että kun näitä operaattoreita jatkossa kilpailutetaan, niin kiinnitetäisiin erityistä huomiota siihen, että nämä interline-sopimukset olisi mahdollista solmia näiden operaattoreiden kanssa.

Ja kyllä täytyy vielä tähän loppuun todeta se, että ottaen nyt huomioon tämä maailmanpoliittinen tilanne ja ne epävarmuudet, jotka siihen kaikinensa liittyvät, ja tietenkin sitten tämän pandemiatilanteen rauhoittuminen, niin kyllä nämä tietyt yksityiskohdat ovat aivan niitä keskeisiä tekijöitä, jotka osaltaan vaikuttavat sitten siihen, millä tavalla markkinaehtoiseen lentoliikenteeseen palautuminen on ylipäätään mahdollista.

Kiitän tästä erinomaisesta lisätalousarvioesityksen täydentämisestä.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 21/2022 vp

Puhemies Matti Vanhanen: Pystyn vielä myöntämään tässä vaiheessa keskusteluun varatun ajan puitteissa seuraavat kaksi puheenvuoropyyntöä: edustajat Peltokangas ja Piirainen. — Edustaja Peltokangas.

15.28 Mauri Peltokangas ps: Kiitos, arvoisa puhemies! Tässä kohtaa yhdyn myöskin hyvään keskusteluun ja kiitän omalta osaltani. Keski-Pohjanmaa—Kokkola, Kruunupyy—Kokkola-lentoyhteys kiittää lisätalousarviosta. Täällä on erinomaisia puheenvuoroja pidetty nimenomaan tästä kokonaisuudesta. Itse kiinnittäisin huomiota... — Totta kai otan kopin myöskin ja lämpimästi kuuntelin tässä Satakunnan miesten puheet ja olen samaa mieltä, että kokonaisuus ja tasavertaisuus on aina hyvä ottaa huomioon. Uskon kuitenkin, että varmastikin lähitulevaisuudessa tämäkin toive toteutunee.

Kokonaisuutena sen verran, että jos me ajatellaan... Tässä tuli erittäin hyvä huomio näistä jatkolennoista elikkä interline-kuviosta. Se on ollut sellainen ongelma, jota tällä hetkellä pähkäillään varsinkin Keski-Pohjanmaalla. Jokainen tietää, että Keski-Pohjanmaa ja se Rannikko-Pohjanmaan alue on Suomen kärki viennissä, ja siinä on ollut asiakasvirtojen kanssa ongelmia, koska jatkolennot ovat olleet probleema. Meillä siellä teollisuus, no en nyt varsinaisesti sano, että kärsii, mutta jokainen ymmärtää sen, että jos asiakasvirran on vaikeaa kulkea näiden jatkolentojen takia, niin kyllä silloin se bisneskin siellä pikkaisen ottaa siipeensä. Elikkä toivoisin tähän jonkinnäköistä keskustelua ilman muuta Finnairin kanssa, miten tulevaisuudessa saadaan tämä asia kuntoon kaikilta osin.

Lisätalousarvion osalta sen verran mainitsen toiveena, että toivon, että hallituksella on jo nyt pöydällä täällä salissakin kuultu maatalouden hätä. Elikkä sinne olisi hyvä lähteä nyt kohdentamaan myöskin sitä tukea. Sieltä tulee yhteydenottoja varmasti meille kaikille edustajille tänne saliin joka päivä, ja toivon, että tämä otettaisiin yhteiseksi huoleksi välittömästi. — Kiitoksia.

Puhemies Matti Vanhanen: Edustaja Piirainen.

15.31 Raimo Piirainen sd: Arvoisa puhemies! Tässä tulikin jo tämä interline esille, minä ensimmäisessä puheenvuorossani unohdin ottaa esille. Se on erittäin tärkeä. Tällä hetkellä tällä Kajaanista toimivalla lentoyhtiöllä on interline, elikkä se toimii. Sen takia olisi tärkeää, että ei tarvitsisi tätä kilpailutustilannetta käydä uudestaan, jotta se jatko voisi mennä suoraan ja sitten tämä interline olisi toiminnassa ja kävisi sillä tavalla, että jatkoyhteydet olisivat hyvät ja toiminta olisi sujuvaa. Tietääkseni tällä hetkellä Joensuusta ei toimi operaattori, eli sillä ei ole interlinea ja se vaikeuttaa heidän kulkemistaan. — Mutta kiitos, puheenjohtaja, ei muuta tähän.

Puhemies Matti Vanhanen: Edustaja Kettunen.

15.32 Tuomas Kettunen kesk: Arvoisa puhemies! Näihin maakuntalentoihin liittyen halusin vielä tähän loppuun vain sanoa sen, puhemies, että matkailuyrittäjien suunnalta on tullut voimakasta viestiä tämän suhteen, että lentoliikenne on turvattava maakuntiin. Totta kai tämä maailmanpoliittinen, turvallisuuspoliittinen tilanne on tuonut esille myös sen, että nyt moni matkanjärjestäjä miettii, onko Suomi turvallinen maa.

Puhemies! Haluan sen vielä tässä tuoda esille, että Suomi on turvallinen maa kesä- ja talvimatkailuun myös jatkossakin. Ja olen tyytyväinen tähän hallituksen ansiokkaaseen lisä-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 21/2022 vp

talousarvioesitykseen sen suhteen, että kun nämä maakuntalennot turvataan, niin nyt myös matkanjärjestäjät pystyvät hyvällä mielin ensi talven sesonkeihin myymään matkailupaketteja.

Puhemies! Tässä lyhyt kommentti tähän vielä. — Kiitos.

Keskustelu päättyi.

Asia lähetettiin valtiovarainvaliokuntaan.